

Podklady k příkladům na IV. blok

Chov drůbeže

Chov drůbeže

- povinnosti chovatelů -

- ▶ Obecné povinnosti chovatele
- ▶ Obecné povinnosti chovatele hospodářských zvířat
 - ▶ Povinnosti chovatele - podnikatele
- ▶ Specifické povinnosti chovatele drůbeže
 - ▶ Veterinární zákon
 - ▶ Zákon o ochraně zvířat proti týrání
 - ▶ Plemenářský zákon
- ▶ Specifické povinnosti ekologického chovatele drůbeže
 - ▶ [Nařízení EU č. 834/2007 o ekologické produkci](#) a [prováděcí nařízení EU č. 889/2008](#)
 - ▶ Zákon o ekologickém zemědělství

Chov drůbeže

- povinnosti dle plemenářského zákona -

➤ System ústřední evidence drůbeže

➤ Povinnosti v případě chovu

- nejméně 500 kusů na hospodářství
- nejméně 100 kusů na hospodářství s produkcí násadových vajec
- hejna nosnic kura domácí pro produkci konzumních vajec uváděných na trh
- líhně s kapacitou větší než 1000 ks násadových vajec

➤ Evidence hospodářství

➤ Registr drůbeže

➤ Hlášení o stavech drůbeže

Chov drůbeže

- vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech chovu -

- ▶ Minimální standardy pro ochranu slepic druhu kur domácí (Gallus gallus f. domestica), které dosáhly snáškové zralosti a jsou chovány pro produkci vajec nezamýšlených k líhnutí (dále jen "nosnice") se nevztahují na zařízení, ve kterém je chováno méně než 350 nosnic, a na zařízení pro chovné slepice.
- ▶ Obecné požadavky na hluk, osvětlení, čistotu, zabezpečení klecí
- ▶ Specifické požadavky dle technologie chovu
 - ▶ Alternativní systémy § 8 (systémy chovu poprvé uváděné do provozu, od 1. 1. 2007)
 - ▶ Neobohacené klecové systémy (zakázány od 1. 1. 2012)
 - ▶ Bohacené klecové systémy
- ▶ Požadavky pro chov kuřat chovaných na maso

Pravidla podmíněnosti

- povinné požadavky na hospodaření v živočišné výrobě -
 - ▶ Zákaz používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat (PPH 5)
 - ▶ Zakázané látky (užití i skladování)
 - ▶ Dodržování ochranných lhůt, záznamy o užití léčiv
 - ▶ Pravidla pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií (TSE) (PPH 9)
 - ▶ Požadavky na krmiva, hlášení výskytu TSE, přemísťování, manipulace, odstranění
 - ▶ Požadavky na ochranu zvířat chovaných pro hospodářské účely (PPH 13)
 - ▶ Odborná způsobilost zaměstnanců, pravidelné kontroly chovu 1x denně, záznamy o léčení, volnost pohybu, způsob plemennosti, mikroklimatické podmínky, osvětlení, bezpečnost ustájení, přístřešky, potrava a voda

Kontroly podmíněnosti

- povinné požadavky na hospodaření v živočišné výrobě -

➤ K nejčastěji zjišťovaným nedostatkům patří

- nezajištění ošetření zvířat, nevedení záznamů, podávání léčivých přípravků v rozporu s právními předpisy,
- nevhodný materiál k ustájení, přítomnost ostrých předmětů, které mohou zvířatům způsobit poranění,
- nedodržení požadavků na ochranu zvířat před nepříznivými podmínkami,
- nezajištění přístupu k napájecí vodě, nezamezení znečištění krmiv a vody.

Ekologický chov drůbež

- Postup při přechodu na ekologickou produkci
http://eagri.cz/public/web/file/533392/Metodicke_pokyny_brozura.pdf.
- Přechodné období
 - Drůbež chovaná na maso 10 týdnů (musí do chovu přijít před dosažením stáří tří dnů)
 - Drůbež určená k produkci vajec 6 týdnů
 - Pastviny 2 roky
- Ekoporadny, blíže viz <http://www.ekoporadny.cz/temata/zemedelstvi/>

Tab. 15 Počet BIO zvířat chovaných na ekofarmách v letech 2017 a 2018

Kategorie zvířat	Počet ekofarem	Počet ekologicky chovaných zvířat (kusy) ¹⁾		Meziroční změna počtu ekologicky chovaných zvířat 2018/17 (%)
	2018	2017	2018	
Koně	959	8 556	9 116	6,5
Skot	2 671	255 978	261 900	2,3
<i>Z toho: dojnice</i>	160	6 686	7 125	6,6
KBTPM	2 428	115 346	120 193	4,2
Ovce	1 052	98 559	94 089	-4,5
Kozy	333	9 240	8 857	-4,1
Prasata	37	2 101	2 867	36,5
Drůbež	52	43 675	49 675	13,7
<i>Z toho: brojleři</i>	8	26 357	27 960	6,1
<i>nosnice</i>	43	14 110	19 942	41,3
Králíci	2	35	16	-54,3
Včely (počet rojů)	4	87	584	571,3
Ostatní zvířata ²⁾	105	388	384	-1,0

¹⁾ Počet ekologicky chovaných zvířat zahrnuje všechna tzv. BIO zvířata na ekofarmě po přechodném období.

²⁾ Kategorie ostatní zvířata zahrnovala v roce 2017: 185 poníků, 60 oslů a 143 bizonů a v roce 2018: 172 poníků, 51 oslů a 161 bizonů a buvolů.

Zdroj: Statistická šetření na ekologických farmách ÚZEI 2017 a 2018.

Ekologický chov drůbeže

- zásady -

- ▶ péče o zdraví zvířat založená na podpoře přirozené imunologické obrany zvířete, jakož i výběr vhodných plemen a chovatelských postupů
- ▶ provozování živočišné produkce, která je vázána na půdu a přizpůsobení se danému místu
- ▶ dodržování vysoké úrovně dobrých životních podmínek zvířat s ohledem na jejich zvláštní potřeby
- ▶ získávání produktů ekologické živočišné produkce ze zvířat, která byla od narození nebo vylíhnutí po celý svůj život chována v ekologických zemědělských podnicích
- ▶ výběr plemena s ohledem na schopnost zvířat přizpůsobit se místním podmínkám, na jejich vitalitu a jejich odolnost vůči nákazám nebo zdravotním problémům
- ▶ krmení hospodářských zvířat ekologickým krmivem složeným ze zemědělských složek získaných z ekologického zemědělství a z přírodních nezemědělských látek
- ▶ uplatňování chovatelských postupů, které zlepšují imunitní systém a posilují přirozenou obranyschopnost vůči nákazám, zejména zajištění pravidelného pohybu a přístupu na otevřená prostranství a případně na pastviny

Ekologický chov drůbeže

- pravidla -

- Pro původ zvířat
 - Výjimky při nedostatečném množství zvířat
 - Nákup z konvenčního chovu (stáří do 3 dnů)
- Pro chovatelské postupy
 - Minimální rozloha uzavřených prostor a otevřených prostranství
 - Drůbež nesmí být držena v klecích
 - Přístup na otevřená prostranství alespoň po dobu jedné třetiny svého života
 - Maximální počty chované drůbeže
 - Minimální věk při porážce
- Pro plemenitbu
 - Přednostně přirozená
- Pro krmivo
 - Minimální 20 % ze zemědělské jednotky nebo regionu
 - Zákaz nuceného vykrmování
- Pro prevenci nálezů a veterinární péči
 - Preventivní opatření
 - Před léčbou chemicky syntetizovanými alopatickými veterinárními přípravky nebo antibiotiky se upřednostňují fytotherapeutické a homeopatické přípravky, stopové prvky a produkty
 - Dvojnásobná ochranná lhůta

Ekonomická podpora ekologického zemědělství

- ▶ Přímé platby
 - ▶ Jednotná platba na plochu
 - ▶ Platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí
 - ▶ Podmínky považovány za splněné pro ekologické hospodaření
- ▶ Dotace z programu rozvoje venkova
 - ▶ Opatření: Ekologické zemědělství
 - ▶ Nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství
 - ▶ Jiná opatření: např. Podpora agroturistiky, Investice do zemědělských podniků, Zahájení činnosti mladých zemědělců
 - ▶ Zvýhodnění projektů zaměřených na ekologické zemědělství

Včely v právu

- Hospodářské zvíře a plemenné zvíře
 - Veterinární zákon a plemenářský zákon
- *Stejně tak může vlastník stíhat na cizím pozemku chované zvíře nebo roj včel; vletí-li však roj včel do cizího obsazeného úlu, nabývá vlastník úlu vlastnické právo k roji, aniž je povinen k náhradě.*
 - Občanský zákoník
- *Chovatelé včel mohou se souhlasem vlastníka lesa a v zájmu podpory ekologické rovnováhy, opylování rostlin, využití medovice a zlepšení produkce semen lesních dřevin umisťovat svá včelstva na lesních pozemcích za předpokladu dodržování povinností vyplývajících z odstavce 1 věty druhé.*
 - Lesní zákon

Chov včel

- vyhláška č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel -

- Chovatel vytváří příznivé podmínky pro včely a včelstva a pro jejich zdraví z hlediska prostředí, v němž žijí, jejich ošetřování, výživy, plemenitby, hospodářského a jiného využívání tím, že
 - chová včely a včelstva v zařízeních, v nichž včely a včelstva přicházejí do styku pouze s materiály, které nemohou poškodit jejich zdraví, popřípadě nepříznivě ovlivnit zdravotní nezávadnost jejich produktů a které je možno v případě potřeby řádně vyčistit a dezinfikovat,
 - chová včely a včelstva v zařízeních, která umožňují kontrolu jejich zdravotního stavu rozborem včelího díla a prohlídkou plástů a umožňují odběr vzorků k laboratornímu vyšetření,
 - **chrání včely a včelstva před nákazami a škodlivými vlivy a činí opatření k ochraně chovu před zavlečením nákaz jinými včelami, zvířaty, lidmi, předměty a materiály, které mohou být nositeli původců nákaz,**
 - **provádí pravidelnou kontrolu zdravotního stavu včel a včelstev a poskytuje včelstvům odpovídající ošetření v případě potřeby,**
 - získává nové včely nebo včelstva pouze z chovů včel nebo včelstev, která se nacházejí mimo ohniska nebo ochranná pásma nebezpečných nákaz včel, a
 - zamezuje přístupu včel do neobsazených úlů a ke včelímu dílu a udržuje prázdné úly bez včelího díla.

Chov včel

- vyhláška č. 18/2018 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel -

- ▶ Chovatel, který chová včelstva, je povinen neprodleně po zjištění úhynu včelstev na stanovišti včelstev hlásit úhyn nad limit stanovený prováděcím právním předpisem krajské veterinární správě.
 - ▶ více než 25 % včelstev z počtu včelstev evidovaných v ústřední evidenci k 1. září předcházejícího roku na daném stanovišti včelstev

Nákazy včel

- 1. hniloba včelího plodu (evropská hniloba včelího plodu)
 - 2. mor včelího plodu (americká hniloba včelího plodu)
 - 3. roztoč Tropilaelaps (infestace včel roztočem Tropilaelaps)
 - 4. roztočiková nákaza včel
 - 5. tumidóza (Aethina tumida)
 - 6. varroáza včel
- Mor včelího plodu a hnilobu včelího plodu je zakázáno léčit.

Metodický pokyn Státní veterinární správy pro chovatele včel k prevenci a tlumení varroázy

- Dostupný z <https://www.svscr.cz/wp-content/files/dokumenty-a-publikace/Methodicky-pokyn-SVS-pro-chovatele-vcel-k-prevenci-a-tlumeni-varroazy-2019-11-26.pdf>

Opatření pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel

- ▶ Při podezření na výskyt varroázy → šetření na místě za účelem potvrzení nebo vyloučení výskytu varroázy
- ▶ Při potvrzení výskytu varroázy → vymezení stanoviště včelstev jako ohnisko nákazy a nařízení ochranných a zdolávacích opatření v ohnisku
 - ▶ neprodlené léčebné ošetření všech včelstev v ohnisku nákazy určeným druhem léčivého přípravku,
 - ▶ odstranění včelího díla ze včelstva a vytvoření podmínek pro stavbu nového díla,
 - ▶ odstranění zavíčkovaného trubčího plodu, odstranění zavíčkovaného i otevřeného včelího plodu, odstranění zavíčkovaného dělničího plodu nebo ošetření zavíčkovaného včelího plodu,
 - ▶ chov včely s dobrým čistícím instinktem a
 - ▶ zákaz přemísťování včel a včelstev.

Opatření pro předcházení a zdolávání některých nákaz včel

- ▶ Chovatel včelstev je v případě potvrzené nebezpečné nákazy oprávněn zajistit v ochranném pásmu stanoveném v mimořádném veterinárním opatření rozebrání včelího díla proškolenou osobou k prohlídce včelstev s rozebráním včelího díla (dále jen "prohlížeč včelstev").
 - ▶ [Blíže vi https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/prohlizitel-vcelstev/](https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/prohlizitel-vcelstev/)

Chov včel a používání pesticidů

Chovatel včel je povinen oznámit podle plemenářského zákona pověřené osobě údaje k umístění stanovišť včelstev.

Evidence – hlášení počtu včelstev a umístění stanovišť - Registr chovatelů včel

Profesionální uživatel nesmí ve venkovním prostředí aplikovat přípravky nebezpečné pro včely, pokud před aplikací neinformuje dotčené chovatele včel

Povinnost zjistit prostřednictvím evidence hospodářství podle objektů určených k chovu evidovaných zvířat podle zákona o zemědělství informace k umístění stanovišť včelstev v dosahu alespoň 5 km od hranice pozemku, na němž má být aplikace provedena, a minimálně 48 hodin před provedením aplikace oznámit dotčeným chovatelům včel aplikaci přípravku

Zjistí-li chovatel včel, že došlo k úhynu včel, že došlo k úhynu zvířete nebo ryb v důsledku použití přípravku, oznámí to neprodleně krajské veterinární správě.

Postup ve spolupráci s ÚKZÚZ